

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ:
ВІД КОНКУРЕНЦІЇ ДО КООПЕРАЦІЇ»**

м. Хмельницький
24 жовтня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська центральна спілка споживчих товариств
Хмельницька облспоживспілка
Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут
Львівський торговельно-економічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Вінницький кооперативний інститут**

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ:
ВІД КОНКУРЕНЦІЇ ДО КООПЕРАЦІЇ»**

**м. Хмельницький
24 жовтня 2024 р.**

Рекомендовано до друку вченою радою Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (протокол № 3 від 06 грудня 2024 р.)

Рецензенти:

МЕЛЬНИК Ірина, д.е.н., проф., завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Львівського торговельно-економічного університету.

МІЩУК Ігор, д.е.н., проф., проф. кафедри підприємництва, торгівлі та логістики Львівського торговельно-економічного університету.

ПЕЛИК Леся, д.т.н., проф., проф. кафедри товарознавства, митної справи та управління якістю Львівського торговельно-економічного університету.

Редакційна колегія: **ТЕЛЯЧИЙ Юрій** – голова, д.і.н., проф., президент Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, голова Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України; **ЗАМАЗІЙ Оксана** – заступник голови, д.е.н., проф., проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **МАТВССВ Андрій** – к.і.н., доц., віце-президент Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **ЛЯШУК Катерина** – к.е.н., директор Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **ДЖЕРЕЛЕЙКО Світлана** – к.е.н., доц., декан факультету управління, підприємництва та права Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **САПОТНИЦЬКА Наталія** – к.е.н., завідувач кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **ТЯГУНОВА Наталія** – к.е.н., проф., проф. кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи; **ТРИШКІНА Ніна** – к.е.н., доц., доц. кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи; **БУЗНИЦЬКА Ірина** – викладач Хмельницького кооперативного фахового коледжу Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту; **КУЧЕРУК Надія** – ст. викладач кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи; **ГРИЩЕНКО Марія** – викладач кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи; **ТРОФИМЕНКО Катерина** – викладач кафедри підприємництва, торгівлі, логістики та готельно-ресторанної справи.

Т65 Трансформаційні процеси в економіці: від конкуренції до кооперації. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Хмельницький, 24 жовтня 2024 р. / редкол.: Ю.В. Телячий (гол.) та ін. Хмельницький : ХКТЕІ, 2024. 247 с.

За достовірність викладеної інформації відповідальність несуть автори статей

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Трансформаційні процеси в економіці: від конкуренції до кооперації» з актуальних питань функціонування та розвитку сучасних економічних систем, інновації менеджменту, маркетингових технологій в сучасному бізнесі, фінансово-господарської діяльності та проблем оподаткування суб'єктів господарювання, розвитку підприємництва та торгівлі, інноваційних технологій у туристичному та готельно-ресторанному бізнесі, сучасного товарознавства, удосконалення правового забезпечення розвитку економіки та підприємництва, інновацій у бізнес-освіті та управлінні знаннями, розвитку кооперативного сектора економіки.

Для освітян, науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти, підприємців, громадськості, усіх, хто цікавиться трансформаційними процесами в економіці.

Електронна версія збірника оприлюднюється на офіційній сторінці ХКТЕІ:

<http://www.xktei.km.ua/naukova-diialnist/naukovi-zahodi-vidannya-hktei/materiali-konferencij-hktei/>

ЗМІСТ

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ТА КООПЕРАТИВНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

Андрощук Людмила

ЄВРОПЕЙСЬКА СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ 11

Білоцерківець Володимир, Кошевий Максим

ІННОВАЦІЇ В ТРАНСПОРТНІЙ ІНФРАСТРУКТУРІ ЯК ФАКТОР ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ: ВІД РІЧОК ДО ТАЛАСОКРАТІЙ 14

Гусаковська Тетяна, Зленко Арту, Войт Богдан

КОМУНІКАЦІЙНИЙ ВПЛИВ У СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ 16

Дейнека Олександр, Абаєв Артур

ВРАХУВАННЯ КРАЇННИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ 17

Алексов Сергій, Дідик Алла

СИСТЕМИ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПОБУДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕЛІ 19

Замазій Оксана, Броварний Едуард

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ 22

Замазій Оксана, Соловей Богдан

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ 23

Ковальов Арсеній, Северченко Неоніла

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЛОГІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ 25

Косоловський Ігор

НООЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ПРОЕКТ РОЗВИТКУ ЯК ЦІНА ПЕРЕМОГИ 27

Крихтіна Юлія, Семенова Тетяна

СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ: НОВІ ПІДХОДИ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ШВИДКІСНОГО РУХУ 29

Кузьмін Дмитро, Весперіс Світлана

СУЧАСНІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КООПЕРАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 31

Малюга Аріна

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОСТІ БНП: ЕФЕКТ КОМПОНЕНТУ 2 VERS 2.0 33

Мироненко Микола

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У ЛИПНІ ТА СЕРПНІ 2024 РОКУ 36

Палієнко Тетяна, Гаврилюк Максим

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР: СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВСТУПУ ДО ОЕСР 38

Сарай Наталія, Сарай Роман

БІЗНЕС В УКРАЇНІ: АДАПТАЦІЯ В УМОВАХ ВІЙНИ 40

Список використаних джерел

1. Васильців Т. Г., Мульська О. П., Лупак Р. Л., Бідак В. Я. Збереження людського капіталу України в умовах війни (чинник соціальної вразливості населення): постановка проблеми. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. 2022. № 67. С. 43-48.
2. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. Галицький економічний вісник. 2023. № 2 (81). С 7-15. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.02.007
3. Кукіна Н. В., Кантемір П. С., Вейдер Т. М. Вплив аналітики даних на стратегії контент-маркетингу в епоху цифровізації. ефективна економіка. № 10 (2024). <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.51>

УДК 656.2:004:658.5

Ковальов Арсеній здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем за освітньою програмою «Економіка підприємства» Українського державного університету залізничного транспорту

Северченко Неоніла здобувачка вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем за освітньою програмою «Транспортний сервіс та логістика» Українського державного університету залізничного транспорту

ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЛОГІСТИЧНІ ПРОЦЕСИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Інтеграція цифрових технологій у логістичні процеси залізничного транспорту стала одним із провідних факторів, що визначають сучасні тенденції розвитку інфраструктури перевезень. Розвиток цифрових технологій, таких як штучний інтелект, інтернет речей (IoT), великі дані (Big Data) та автоматизовані системи управління, дає можливість підвищити ефективність залізничних перевезень, покращити управління ресурсами та оптимізувати логістичні процеси.

Однією з основних проблем сучасної логістики є необхідність забезпечення високого рівня конкурентоспроможності, який досягається через здатність системи швидко адаптуватися до змін на ринку та забезпечувати клієнтів якісними послугами. У цьому контексті цифровізація стає ключовим механізмом модернізації та підвищення ефективності залізничних перевезень, одночасно створюючи нові можливості для оптимізації логістичних процесів [1].

Сучасна залізнична логістика стикається з кількома фундаментальними викликами, які потребують активної інтеграції цифрових технологій. Перш за все, це забезпечення прозорості та ефективності в управлінні ланцюгами постачання. Традиційні методи управління вже не відповідають вимогам глобалізованої економіки, де інформаційні потоки повинні бути швидкими, точними та доступними в реальному часі. Цифрові платформи управління логістикою дозволяють оптимізувати обмін даними між учасниками ланцюга постачання, знижуючи витрати на управління ресурсами та мінімізуючи ризики, пов'язані з людським фактором. Водночас такі системи забезпечують більшу гнучкість у прийнятті рішень, що дозволяє оперативно реагувати на зміни попиту, збої в постачаннях або інші фактори, які можуть впливати на ефективність залізничних перевезень.

Другим важливим аспектом є покращення управління інфраструктурою залізничного транспорту. Інтернет речей (IoT) та інші технології дозволяють здійснювати моніторинг стану інфраструктури в режимі реального часу. Застосування розумних сенсорних систем дозволяє

оперативно виявляти потенційні проблеми з коліями, вагонами та локомотивами, що сприяє зменшенню кількості аварійних ситуацій та підвищенню рівня безпеки перевезень. Автоматизовані системи можуть самостійно аналізувати отримані дані і пропонувати оптимальні рішення щодо проведення профілактичних робіт або заміни елементів інфраструктури, що вже досягли граничного рівня зношеності.

Крім цього, інтеграція цифрових технологій дозволяє значно підвищити ефективність планування логістичних операцій. Великі дані (Big Data) та алгоритми машинного навчання допомагають аналізувати величезні масиви інформації про попит на транспортні послуги, маршрути перевезень, часові інтервали та інші фактори, які впливають на логістичні процеси. Це дає змогу прогнозувати найбільш ефективні маршрути, оптимізувати використання ресурсів і мінімізувати час простою рухомого складу. Окрім того, це дозволяє зменшити витрати на паливо та інші експлуатаційні ресурси, що має позитивний вплив на екологічність залізничних перевезень. Додатково, можливості прогнозування дозволяють компаніям оперативно реагувати на зміни у попиті на перевезення та адаптувати графіки руху поїздів до змін ринкових умов.

Водночас процес інтеграції цифрових технологій у логістичні процеси залізничного транспорту супроводжується низкою викликів. Основною проблемою є висока вартість впровадження цифрових рішень. Модернізація інфраструктури потребує значних капіталовкладень у розробку та впровадження нових систем управління, закупівлю обладнання, навчання персоналу та забезпечення кібербезпеки. Останній аспект є особливо важливим, оскільки інтеграція цифрових технологій збільшує вразливість систем до кіберзагроз. Кібербезпека має стати одним з пріоритетних напрямів для залізничних компаній, оскільки кіберінциденти можуть призвести до зупинки транспортних операцій або викликати значні економічні втрати. Крім того, впровадження цифрових технологій часто стикається з опором з боку персоналу через необхідність адаптації до нових умов праці, що також може уповільнити процес цифрової трансформації.

Окремою проблемою є стандартизація цифрових рішень. Через те, що залізничний транспорт є міждержавною галуззю, відсутність єдиних стандартів може призвести до труднощів у взаємодії між національними залізничними мережами. Створення єдиних стандартів і протоколів обміну даними, які будуть визнані на міжнародному рівні, є необхідною умовою для успішної інтеграції цифрових технологій у глобальну систему залізничних перевезень/

Незважаючи на ці виклики, інтеграція цифрових технологій відкриває значні можливості для розвитку залізничного транспорту. Зокрема, цифровізація сприяє підвищенню якості обслуговування клієнтів. Це стосується як вантажних перевезень, так і пасажирських послуг. У вантажних перевезеннях цифрові технології дозволяють забезпечити клієнтів можливістю відстежувати переміщення вантажу в реальному часі, що підвищує рівень довіри до залізничних перевізників. У пасажирському сегменті цифровізація дозволяє покращити планування подорожей, оптимізувати процеси купівлі квитків та надати пасажирам доступ до інформації про рух поїздів у реальному часі [2].

Загалом, інтеграція цифрових технологій у логістичні процеси залізничного транспорту є необхідним етапом модернізації галузі, що дозволить залізничним компаніям підвищити свою конкурентоспроможність та адаптуватися до змін ринку. Водночас цей процес вимагає вирішення низки викликів, пов'язаних з високою вартістю впровадження технологій, забезпеченням кібербезпеки та необхідністю міжнародної стандартизації.

Список використаних джерел

1. Крихтіна Ю. О., Ковальов А.Ю., Северченко Н.О. Сучасні аспекти цифрового розвитку залізниць в європейському транспортно-логістичному просторі. *Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XI міжнар. наук.- практ. конф. (26-27 жовтня 2023р.)*. 2023. С. 152-154.
2. Обруч Г. В. Цифрова трансформація підприємств залізничного транспорту в умовах розбудови глобального цифрового транспортно-логістичного простору. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. № 74. С. 91-101.

УДК: 08.01.04.330.332(447.82)

Косоловський Ігор, аспірант кафедри міжнародних економічних відносин, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

НООЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ПРОЕКТ РОЗВИТКУ ЯК ЦІНА ПЕРЕМОГИ

Ідеєю буття нації є парадигма, яка визначає особливості економічного розвитку. Потреба у зміні парадигми зумовлюється екзистенційним вакуумом аксіології культури, симулякрією відтворювально-гомеостатичних патернів та нігілістичною ментальністю апасіонарної поведінки. Ще однією причиною зміни парадигми може бути криза, зумовлена ентропією обскураційної фази циклу соціокультурної динаміки. Парадигма покликана пояснювати комплементарні способи конвертації Топоса у Логос і навпаки, свободи та необхідності, публічного та приватного, органічного та механічного, ієрархії та мережі тощо. Через наукову картину світу парадигма когнітивно опредметнює у поняттях і цінностях онтологічний архетип колективного несвідомого, який відчувається і визначає темпоральність пасіонарності, а отже волютивну резистентність системи та її інституційну спроможність. Парадигма увінчує дискурс ідентичності. Те, що визначають як економічна система є топосною мірою проявлення архетипу, а Логос є його опредметненим поясненням у співвідношенні образів можливого і необхідного – власне парадигмою.

Якщо економіка є сферою необхідності, а не свободи, то перманентність криз запрограмована нерозумінням ентропійності гомеостатичних станів, які вважають ідеальними як цілі розвитку. Сьогодні під економікою розуміють арістотелівську хрематистику – мистецтво накопичення капіталу, а технологія почала означати власне «економіку» – сферу матеріального виробництва, що базується на фізичних законах речовинно-енергетичного формотворення у жорстких детерміністичних рамках. Тут волю заступає необхідність. Натомість у сфері збагачення, жаги монетизовано-максимальної вигоди, має місце воля до безконечності, але безконечності нагромадження, привласнення, споживання, а отже уніщовлення у небуття.

Сучасна економіка не просто вийшла за сферу, яка її породила – сферу приватного ойкоса, – а й за сферу публічного, визначаючи політичне як квінтесенцію мінового інтересу. Економіка стосувалася і стосується сфери апріорного детермінізму людського існування – матеріальної дійсності, будучи наукою про способи процесу добробуту. Тому виробництво регламентоване технологічними засадами та підпорядковане фізичним законам речовинно-енергетичного формотворення. Результатом виробництва стає вартість, яка зумовлює спілкування людей, їх консенсусні домовленості на засадах еквівалентного обміну у товарно-грошовому континуумі ринку. Тому суспільство і ринок – слова-синоніми. Але вартість – це сконцентрована в часі воля як праця, об'єктивована кількісно епістемологічними знаками часу – грошми. Таким чином ринок є темпоральною іпостассю суспільства, що у вимірах вартості

УДК 338.009.12/334.012.34
Т65

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної конференції

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ЕКОНОМІЦІ: ВІД КОНКУРЕНЦІЇ ДО КООПЕРАЦІЇ

(м. Хмельницький, 24 жовтня 2024 р.)

Електронне видання

Відповідальна за випуск:
Наталія САПОТНІЦЬКА

Т65 Трансформаційні процеси в економіці: від конкуренції до кооперації. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Хмельницький, 24 жовтня 2024 р. / редкол.: Ю.В. Телячий (гол.) та ін. Хмельницький : ХКТЕІ, 2024. 247 с.